

УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
«МАГІЛЁЎСКИ ІНСТЫТУТ
МІНІСТЭРСТВА ЎНУТРАНІХ СПРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Начальнік
Магілёўскага інстытута МУС
генерал-маёр міліцыі

В.М.Палішчук

30.05.2023

Рэгістрацыйны № УД 05-76/вуч.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцей:

6-05-1032-01 Прававое забеспячэнне грамадскай бяспекі

6-05-1032-02 Прававое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці

2023 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове:

адукацыйнага стандарту агульнай вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-1032-01 Правое забеспячэнне грамадскай бяспекі, зацверджанага пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад . .2023 г. № ;

адукацыйнага стандарту агульнай вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-1032-02 Правое забеспячэнне аператыўна-вышуковай дзейнасці, зацверджанага пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад . .2023 г. № .

СКЛАДАЛЬНІК:

С.В.Венідзіктаў, начальнік кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь», кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Я.Я.Іваноў, загадчык кафедры тэарэтычнай і прыкладной лінгвістыкі ўстановы адукацыі «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова», доктар філалагічных навук, прафесар;

В.І.Вараб'ёва, дацэнт кафедры замежных моў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт харчовых і хімічных тэхналогій», кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай сацыяльна-гуманітарных дысцыплін установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь» (праатакол № *16* ад *30.03*.2023 г.);

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь» (праатакол № *9* ад *20.04*.2023 г.).

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны

Мэта выкладання дысцыпліны:

выпрацаваць і замацаваць практычныя ўменні і навыкі граматычнага карыстання вуснай і пісьмовай беларускай мовай.

Задачи вывучэння дысцыпліны:

сфарміраваць разуменне неабходнасці ведаць і карыстацца беларускай мовай у прафесійнай дзейнасці;

даць неабходную сістэму ведаў аб лексічным складзе, тэрміналогіі і маўленчай культуры;

дапамагчы ўсвядоміць месца беларускай мовы ў развіцці культуры;

развіць моўна-эстэтычны густ навучэнцаў, звязаны з чысцінёй і правільнасцю мовы;

пашырыць і ўзбагаціць прафесійны лексічны запас навучэнцаў, выпрацаваць уменне практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці;

сфарміраваць устаноўку на практычнае ўкараненне атрыманых ведаў у прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;

выхоўваць любоў і павагу да мастацкага слова, духоўнай і інтэлектуальнай спадчыны беларускага народа, пачуццё нацыянальнай самапавагі і самаідэнтыфікацыі, імкненне да ўзбагачэння беларускай мовы;

садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных спецыялістаў, здольных вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы існавання беларускай мовы ў сітуацыі дзяржаўнага білінгвізму.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста.

Сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі

Для курсантаў устаноў адукацыі сістэмы Міністэрства ўнутраных спраў прынцыпова важнай з'яўляецца здольнасць вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы бытавання беларускай мовы ў сітуацыі дзяржаўнага білінгвізму.

Выкладанне дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» мае на мэце выпрацоўку і замацаванне практычных уменняў і навыкаў карыстання вуснай і пісьмовай мовай, развіццё моўна-эстэтычнага густу, пашырэнне і ўзбагачэнне прафесійнага лексічнага запасу будучых спецыялістаў органаў унутраных спраў.

Важнай задачай вучэбнага курса з'яўляецца выпрацоўка ўменняў практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці і падрыхтоўка да практычнага ўкаранення атрыманых ведаў у іншых сферах сацыяльнай актыўнасці. У працэсе авалодання дысцыплінай

курсанты павінны бліжэй пазнаёміцца з духоўнай і інтэлектуальнай спадчынай беларускага народа, развіць пачуццё нацыянальнай самапавагі.

Тэма 1 адведзена высвятленню месца і ролі беларускай мовы ў сістэме гуманітарных ведаў сучаснага чалавека. У тэме 2 пададзена вызначэнне асноўных катэгорый лексікалогіі, асаблівасцей лексікі паводле паходжання, ступені і сферы ўжывання; асобная дэталізацыя робіцца ў адносінах да тэрміналагічнай сістэмы сучаснай юрыдычнай навукі. У тэме 3 вывучэнне юрыдычнай тэрміналогіі працягваецца ў суаднесенні і параўнанні беларускай і рускай моў, што мае практычную патрэбу (глыбокае, асэнсаванае засваенне асаблівасцей беларускай юрыдычнай тэрміналогіі). У тэме 4 даецца агульнае паняцце аб сістэме функцыянальных стыляў. Заняткі па тэме 5 узнаўляюць і сістэматызуюць веды навучэнцаў адносна навуковага стылю, яго сферы выкарыстання і найбольш ужывальных дакументаў. Тэма 6 прысвечана дэталёваму вывучэнню афіцыйна-дзелавога стылю, яго моўных асаблівасцей (лексічных, граматычных, сінтаксічных), адметнасцей перакладу тэкстаў юрыдычнай тэматыкі. Вывучэнне дысцыпліны завяршаецца разглядам тэмы 7 «Культура прафесійнага маўлення», у межах якой вывучаюцца асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення (правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце маўлення, дарэчнасць, вобразнасць), асноўныя моўныя нормы, праблемы тэхнікі і выразнасці маўлення, падрыхтоўкі да публічнага выступлення.

Такім чынам, існуе відавочная сувязь зместу дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» з іншымі дысцыплінамі гуманітарнага цыклу (найперш, гэта датычыць дысцыплін «Рыторыка» і «Прафесійная этыка», а таксама дысцыпліны «Замежная мова»).

Шэраг пытанняў, сярод якіх этапы фарміравання беларускай мовы, гісторыя развіцця беларускай навуковай тэрміналогіі, тэрміналагічная лексікаграфія, сінтаксічная стылістыка, кампазіцыйна-структурная арганізацыя навуковага стылю, узаемадзеянне вярбальных і невярбальных сродкаў маўленчай дзейнасці і інш., выносіцца на самастойны разгляд. Засваенне дысцыпліны прадугледжвае таксама досыць вялікі аб'ём самастойнай працы навучэнцаў па перакладу тэкстаў юрыдычнай тэматыкі.

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны

Вывучэнне дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» павінна спрыяць фарміраванню наступных кампетэнцый:

універсальных:

УК-18. Выкарыстоўваць асноўныя паняцці і тэрміны спецыяльнай лексікі беларускай мовы ў прафесійнай дзейнасці.

У выніку засваення вучэбнай дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» курсанты павінны:

ведаць:

сістэму лексічных, граматычных і стылістычных сродкаў беларускай мовы;

тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі па адпаведных сферах навукова-прафесійнай дзейнасці;

умець:

граматна карыстацца вуснай і пісьмовай мовай;

адэкватна ўспрымаць прафесійныя тэксты і навуковую галіновую інфармацыю;

валодаць:

навыкамі перакладу, анатавання і рэферыравання прафесійна арыентаваных тэкстаў;

навыкамі складання і вядзення на беларускай мове дзелавой дакументацыі, падрыхтоўкі навуковых і публічных выступленняў.

Аб'ём вучэбнай дысцыпліны, формы атрымання адукацыі і формы прамежкавай атэстацыі

Вучэбная дысцыпліна «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» вывучаецца ў дзённай і завочнай формах атрымання вышэйшай адукацыі.

У адпаведнасці з вучэбнымі планамі ўстановы адукацыі па спецыяльнасцях 6-05-1032-01 Прававое забеспячэнне грамадскай бяспекі, 6-05-1032-02 Прававое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны адводзіцца ўсяго 90 гадзін.

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны на дзённай форме адводзіцца 34 гадзіны аўдыторных заняткаў, з іх практычных заняткаў – 34. Вучэбная дысцыпліна вывучаецца ў 1 семестры, форма прамежкавай атэстацыі – залік у форме тэсціравання (1 семестр, 90 гадзін, 3 з. е.).

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны на завочнай форме адводзіцца 8 гадзін аўдыторных заняткаў, практычных заняткаў – 8. Вучэбная дысцыпліна вывучаецца ў 1 і 2 семестрах, форма прамежкавай атэстацыі – залік у форме тэсціравання (2 семестр, 88 гадзін, 3 з. е.).

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)».
Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульнаадукацыйных і нацыянальных каштоўнасцей

Прадмет і задачы курса. Роля курса ў фарміраванні і развіцці сацыяльна-асобасных і сацыяльна-прафесійных кампетэнцый выпускніка установы вышэйшай адукацыі сістэмы Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Мова і соцыўм. Функцыі мовы ў грамадстве. Беларуская мова – форма нацыянальнай культуры беларусаў. Канцэпцыі паходжання беларускай мовы. Дзяржаўны статус беларускай мовы ў ВКЛ. Паланізацыя і русіфікацыя. Моўныя рэформы савецкага часу. Развіццё і функцыянаванне беларускай літаратурнай мовы ў XX – пачатку XXI ст.

Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай мовы

Лексіка беларускай мовы паводле паходжання (спрадвечна беларуская і запазычаная). Змены ў лексічнай сістэме беларускай мовы: актыўная і пасіўная лексіка. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага ўжывання. Спецыяльная лексіка як частка лексічнай сістэмы сучаснай беларускай літаратурнай мовы.

Паняцце тэрміна. Слова і словазлучэнне ў ролі тэрміна. Тэрміналогія. Галіновыя тэрміналагічныя сістэмы. Асаблівасці словаўтварэння беларускай тэрміналогіі (прадуктыўныя спосабы і сродкі). Тэрміны, запазычаныя з іншых моў, іх асваенне беларускай мовай.

Беларуская навуковая тэрміналогія на сучасным этапе.

Тыпы слоўнікаў. Тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі, іх роля і месца ў лексікаграфічнай сістэме беларускай мовы. Тэрміналагічная лексікаграфія 20-30-х гг. XX ст.

Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму

Паняцце білінгвізму. Моўная інтэрферэнцыя як вынік білінгвізму. Віды інтэрферэнцыі.

Паняцце моўнай нормы.

Арфаэпічныя нормы беларускай літаратурнай мовы і прычыны іх парушэння.

Марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы.

Назоўнік (несупадзенне ў родзе, ліку і скланенні, канчаткі ў родным склоне, чаргаванне ў месным склоне, скланенне асабовых і ўласных назоўнікаў).

Прыметнік (кароткія прыметнікі, ступені параўнання, канчаткі ў месным і давальных склонах).

Род лічэбнікаў. Скланенне лічэбнікаў. Займеннік (асаблівасці ўтварэння і ўжывання). Прыслоўе (асаблівасці ўтварэння і ўжывання формаў ступеней параўнання ў адрозненне ад рускай мовы).

Дзеяслоў (спецыфіка спражэння, ужыванне суфіксаў дзеясловаў). Дзееспрыметнік і дзееспрыслоўе (асаблівасці ўтварэння, варыянтнасць форм).

Асаблівасці дапасавання і кіравання, ужыванне прыназоўнікаў.

Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення

Паняцце аб сістэме функцыянальных стыляў. Агульная характарыстыка гутарковага, мастацкага, публіцыстычнага, навуковага, афіцыйна-справавога стыляў.

Узаемапранікненне стыляў.

Тэма 5. Навуковы стыль

Характарыстыка навуковага стылю: агульныя патрабаванні, сфера выкарыстання, моўныя асаблівасці.

Лексіка-граматычныя сродкі арганізацыя навуковага стылю (абстрактныя назоўнікі, зваротныя дзеясловы, несабова-прэдыкатыўныя словы).

Сінтаксічныя канструкцыі (актыўныя і пасіўныя). Лексічны склад навуковага стылю. Устойлівыя спалучэнні тэрміналагічнага характару. Спасылкі на крыніцу інфармацыі.

Кампазіцыйна-структурная арганізацыя навуковага тэксту (тэма, падтэма; апісанне, апавяданне, разважанне). Сродкі лагічнай сувязі на узроўні сказаў, абзацаў, адрэзкаў тэксту.

Сістэма жанраў навуковай літаратуры: агульная характарыстыка, сфера выкарыстання, адметныя рысы. Структурна-семантычны аналіз анатацый. Віды анатацый. Жанр рэзюмэ і яго асаблівасці. Тыповыя лексіка-сінтаксічныя канструкцыі рэферата. Лексіка-сінтаксічныя канструкцыі афармлення вывадаў, высноў.

Пераклад на беларускую мову навуковых і юрыдычных тэкстаў.

Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль

Характарыстыка афіцыйна-справавога стылю: агульныя патрабаванні, сфера выкарыстання.

Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю (аддзеяслоўныя назоўнікі, спецыфіка дзеяслоўнага кіравання, рэгламентацыя парадку слоў у сказе, выкарыстанне безасабовых канструкцый).

Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная запіска, справавыя лісты), правілы іх напісання і афармлення.

Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Загаловак і іншыя рэквізіты як элементы тэксту службовага дакумента. Роля клішыраваных выказаў у арганізацыі тэксту службовых дакументаў.

Пераклад на беларускую мову афіцыйна-справавых (у тым ліку службовых) тэкстаў.

Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення

Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне.

Паняцце культуры маўлення. Асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення: правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце маўлення, дарэчнасць, вобразнасць.

Правільнасць маўлення і моўныя нормы (лексічныя, арфаэпічныя, акцэнталагічныя, словўтваральныя, марфалагічныя, сінтаксічныя). Тыповыя маўленчыя памылкі, іх прычыны, спосабы выпраўлення.

Тэхніка і выразнасць маўлення (голас і маўленчае дыханне, дыкцыя, інтанацыя).

Узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці.

Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Асноўныя якасці / паказчыкі паспяховага выступлення. Маўленчы этыкет і культура зносін.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(для дзённай формы навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў	Заўвагі
		Усяго	Лекцыі	Семінарскія заняткі	Практычныя заняткі	Іншае			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 семестр									
1	Тэма 1. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей	2			2			А, ВП, ПК, ПТ	
2	Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай мовы	4			2			А, ВП, ПК, ПТ	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	
3	Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму	10			2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	
4	Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення	2			2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	
5	Тэма 5. Навуковы стыль	4			2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль	8			2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	
7	Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення	4			2			А, ВП, ПК, ПТ, Э	
					2			А, ВП, ПК, ПТ, Т	
	Залік								Тэст, вусны адказ
	Усяго ў 1 семестры	34			34				
	Усяго па дысцыпліне	34			34				

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

А – апытванне

ВП – выкананне практыкаванняў

ПК – праверка канспектаў

ПТ – пераклад тэкстаў

Т – выкананне тэставых заданняў

Э – эсэ

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(для завочнай формы навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін						Форма кантролю ведаў	Заўвагі
		Усяго	Лекцыі	Семінарскія заняткі	Практычныя заняткі	Кантрольныя работы	Іншае		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 семестр									
1-3	Тэма 1-3. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей. Лексічная сістэма беларускай мовы. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму	2			2			А, ВП, ПК, ПТ	
	Усяго ў 1 семестры	2			2				
2 семестр									
1-3	Тэма 1-3. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей. Лексічная сістэма беларускай мовы. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму	2			2			А, ВП, ПК, ПТ	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4-7	Тэма 4-7. Функцыянальныя стылі маўлення. Навуковы стыль. Афіцыйна-справавы стыль. Культура прафесійнага маўлення	4			2			А, ВП, ПК, ПТ	
					2			А, ВП, ПК, ПТ	
	Залік								Тэст, вусны адказ
	Усяго ў 2 семестры	6			6				
	Усяго па дысцыпліне	8			8				

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

А – апытванне

ВП – выкананне практыкаванняў

ПК – праверка канспектаў

ПТ – пераклад тэкстаў

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Асноўная літаратура

1. Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова. Юрыдычная лексіка : вучэб. дапаможнік / С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Мінск : Выш. школа, 2019. – 127 с.

Дадатковая літаратура

2. Абабурка, М. В. Культура беларускай мовы / М. В. Абабурка. – Мінск : Выш. шк., 1994. – 122 с.

3. Антанюк, Л. А. Спецыяльная лексіка беларускай мовы. Тэрміналогія / Л. А. Антанюк. – Мінск : Акад. кірав. пры Прэзідэнце Рэсп. Беларусь, 2005. – 99 с.

4. Арфаграфічны слоўнік / склад. І. Л. Капылоў, Т. М. Маракуліна, С. Я. Рапацэвіч. – Мінск : Современ. шк., 2008. – 256 с.

5. Беларуская мова : практ. дапам. для абітурыентаў / склад. В. А. Кіслая. – Мінск : Акад. МУС Рэсп. Беларусь, 2009. – 128 с.

6. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : практыкум / аўтары-склад.: С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Магілёў : МДУ ім. А. Куляшова, 2012. – 103 с.

7. Беларуская мова. Прафесійная лексіка для педагогаў : вучэб. дапаможнік / Д. В. Дзятко [і інш.] ; пад рэд. Д. В. Дзятко. – Мінск, 2012. – 230 с.

8. Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова. Юрыдычная лексіка : вучэб. дапаможнік / С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Мінск : Изд-во Гревцова, 2013. – 152 с.

9. Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : электронны вучэбна-метадычны комплекс : спецыяльнасці 1-93 01 01, 1-93 01 03 / С. В. Венідзіктаў. – Магілёў : Магілёў. ін-т МУС, 2016-2023.

10. Каўрус, А. А. Дакумент па-беларуску. Справаводства. Бухгалтэрыя. Рыначная эканоміка / А. А. Каўрус. – Мінск : Беларусь, 1994. – 160 с.

11. Каценка, А. В. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : вучэб.-метад. дапаможнік / А. В. Каценка, В. К. Мароз. – Мінск : Акад. МУС, 2016. – 105 с.

12. Кривицкий, А. А. Белорусский язык для говорящих по-русски / А. А. Кривицкий, А. Е. Михневич. – Мінск : Выш. шк., 2008. – 383 с.

13. Лепешаў, І. Я. Асновы культуры мовы і стылістыкі / І. Я. Лепешаў. – Мінск : Універсітэцкае, 1989. – 205 с.

14. Міхальчанка, А. М. Дапаможнік па прававодству / А. М. Міхальчанка, Э. М. Давыдава. – Мінск : Полымя, 1993. – 333 с.

15. Николаева, О. Н. Современный русско-белорусский словарь для школьников / О. М. Николаева, Т. Н. Трухан; под ред. А. А. Лукашанца. – Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2009. – 568 с.

16. Плотнікаў, Б. А. Слоўнік цяжкасцяў беларускай мовы / Б. А. Плотнікаў, В. П. Трайкоўская. – Мінск : Книжны дом, 2004. – 544 с.
17. Практыкум па беларускай мове / пад рэд. Г. М. Малажай. – Мінск : Выш. шк., 1993. – 328 с.
18. Русско-белорусский словарь. Беларуска-рускі слоўнік : свыше 30 000 слов. – Изд. 2-е. – Минск : Современ. шк., 2011. – 752 с.
19. Смольская, Т. М. Беларуская мова : юрыд. лексіка: вучэбны дапаможнік / Т. М. Смольская, Л. У. Хрышчановіч. – Мінск : ТетраСистемс, 2006. – 240 с.
20. Смольская, Т. М. Беларуская мова : юрыдычная лексіка : вучэбны дапаможнік / Т. М. Смольская, Л. У. Хрышчановіч. – 2-е выд., перапр. і дап. – Мінск : РІВШ, 2011. – 240 с.
21. Сучасная беларуская літаратурная мова : вучэб. дапаможнік для студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі па філалагічных спецыяльнасцях / Д. В. Дзятко [і інш.]. – 2-е выд., папраўл. і дапоўн. – Мінск : Выш. школа, 2020. – 588 с.
22. Цікоцкі, М. Я. Стылістыка беларускай мовы : вучэбны дапаможнік / М. Я. Цікоцкі. – Мінск : Універсітэцкае, 1995. – 294 с.
23. Цыбульская, С. І. Даведнік па арфаграфіі і пунктуацыі беларускай мовы / С. І. Цыбульская, І. У. Ялынцава. – 3-е выд., выпр. – Мінск : ТетраСистемс, 2007. – 272 с.
24. Юрыдычны энцыклапедычны слоўнік. – Мінск : БелЭн, 1992. – 636 с.

Нарматыўныя прававыя акты

25. Аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі : Закон Респ. Беларусь, 23 ліпеня 2008 г., № 420-З [Электронны рэсурс] // ЭТАЛОН. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь / Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2023.

Пералік сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

Сродкамі дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці па дысцыпліне «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» з’яўляюцца:

- 1) апытванне;
- 2) выкананне практыкаванняў;
- 3) канспектаванне;
- 4) пераклад тэкстаў юрыдычнай тэматыкі і складанне руска-беларускага слоўніка юрыдычнай лексікі;
- 5) падрыхтоўка эсэ (эсэ з’яўляецца абавязковым элементам вучэбнай праграмы і выконваецца ўсімі навучэнцамі);
- 6) залік у камбінаванай форме (тэсціраванне, вусны адказ).

Метадычныя рэкамендацыі па выкананню самастойнай работы па вучэбнай дысцыпліне

Час, адведзены вучэбным планам на самастойную работу, можа выкарыстоўвацца для адпрацоўкі тэмы (пытанняў), вынесены на самастойны разгляд, выкананне індыўідуальных творчых заданняў, падрыхтоўку паведамленняў, тэматычных дакладаў, прэзентацый, эсэ, выкананне практычных заданняў, прагляд беларускамоўных відэаматэрыялаў, пераклад тэкстаў юрыдычнай тэматыкі з рускай на беларускую мову, канспектаванне вучэбнай літаратуры, аналітычную апрацоўку беларускамоўных тэкстаў розных стыляў (складанне анатацый, рэфератаў, рэцэнзій, рэзюмэ) і інш.

Змест самастойнай работы (заданні, формы справаздачнасці) адлюстраваны ў навучальным дапаможніку аўтараў С.В Венідзіктава і С.І. Даніленкі, прыведзеным у спісе асноўнай літаратуры.

Кантроль за самастойнай работай курсантаў ажыццяўляецца выкладчыкам, як правіла, падчас аўдыторных заняткаў у выглядзе кантрольных заданняў, тэстаў, абмеркавання эсэ, творчых работ, экспрэс-апытванняў, іншых мерапрыемстваў.

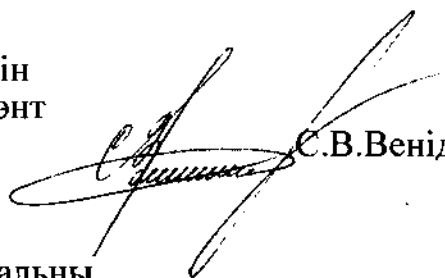
Пры вывучэнні дысцыпліны ў завочнай форме ў міжсесійны перыяд навучэнцы па тэмах 1-3 ажыццяўляюць самастойную працу, па выніках якой праходзяць тэсціраванне (да пачатку лабараторна-экзаменацыйнай сесіі 2 семестра). У выпадку непраходжання тэсціравання навучэнец не дапускаецца да заліку па дысцыпліне па рашэнні кафедры.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЕБНАЙ ПРАГРАМЫ

Назва дысцыпліны, з якой патрэбна ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
Узгадненне не патрабуецца			

Начальнік кафедры
сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
маёр міліцыі

14.04.2023

С.В.Венідзіктаў

Пералік літаратурных крыніц актуальны
і адпавядае патрабаванням

Загадчык бібліятэкі

14.04.2023

Г.А.Мядведская

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
на ____/____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
_____ (пратакол № ____ ад _____ 202_ г.)
(назва кафедры)

Начальнік кафедры

(назва кафедры, спецыяльнае званне,
вучоная ступень, вучонае званне)

(подпіс)

(Ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Першы намеснік начальніка
Магілёўскага інстытута МУС

(спецыяльнае званне, вучоная ступень, вучонае званне)

(подпіс)

(Ініцыялы, прозвішча)

Пералік літаратурных крыніц актуальны
і адпавядае патрабаванням

Загадчык бібліятэкі

(подпіс, ініцыялы, прозвішча)

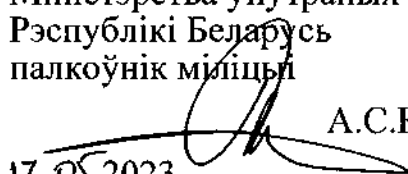
(дата)

ЛІСТ УЗГАДНЕННЯ
вучэбнай праграмы ўстановы адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне «Беларуская мова (прафесійная лексіка)»
для спецыяльнасцей:
6-05-1032-01 Правовое забеспячэнне грамадскай бяспекі
6-05-1032-02 Правовое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці

УЗГОДНЕНА

Начальнік галоўнага ўпраўлення
аховы правапарадку і прафілактыкі
міліцыі грамадскай бяспекі
Міністэрства ўнутраных спраў
Рэспублікі Беларусь
палкоўнік міліцыі

17.05.2023

 А.С.Купчэня

ЛІСТ УЗГАДНЕННЯ
вучэбнай праграмы ўстановы адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне «Беларуская мова (прафесійная лексіка)»
для спецыяльнасцей:
6-05-1032-01 Правое забеспячэнне грамадскай бяспекі
6-05-1032-02 Правое забеспячэнне аператыўна-вышуковай дзейнасці

УЗГОДНЕНА

Начальнік галоўнага ўпраўлення
крымінальнага вышуку
крымінальнай міліцыі
Міністэрства ўнутраных спраў
Рэспублікі Беларусь
паякоўнік міліцыі

19.05.2023

